

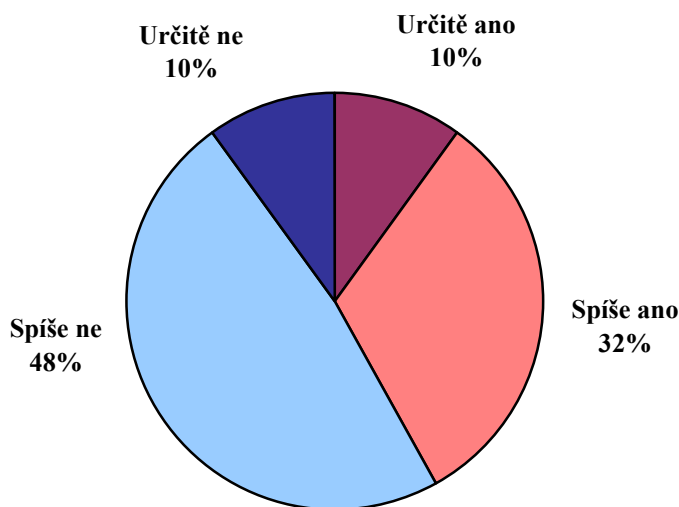
POCIT CHUDOBY MEZI OBČANY ČR OD LOŇSKA MÍRNĚ ZESÍLIL

Svou rodinu za „chudou“ aktuálně označuje 42 % občanů ČR, v tom 10 % je o chudobě své rodiny přesvědčeno zcela určitě. Oproti stejnému období minulého roku jde o nepatrný nárůst, který však nepřesáhl nejvyšší naměřené hodnoty v minulosti. Pocit chudoby zesílil zejména mezi občany se základním vzděláním a mezi mladými lidmi do 29 let.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 24. září až 2. října 2012. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1061 respondentů.

Ve výzkumu STEM na přelomu září a října svou rodinu jako „chudou“ označily dvě pětiny dotázaných občanů. Ke skutečnému rozšíření chudoby se přitom přibližuje podíl těch, kteří zvolili odpověď „určitě ano“¹. Odpovědi „spíše ano“ pak svědčí spíše o subjektivním pocitu materiální deprivace.

„Máte pocit, že jste chudá rodina?“

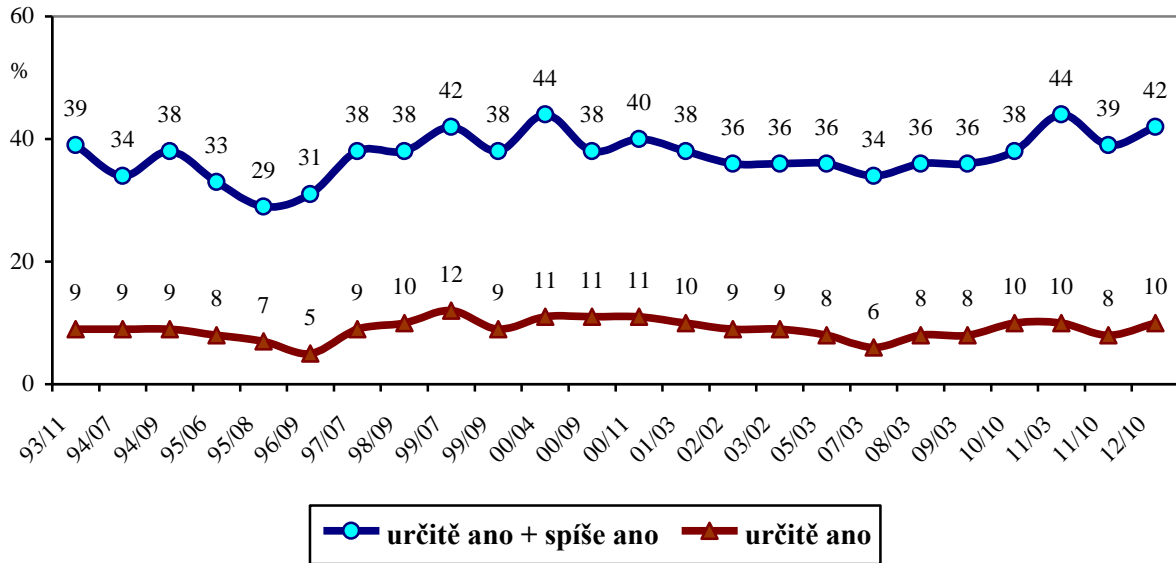

Pramen: STEM, Trendy 10/2012, 1061 respondentů starších 18 let

V porovnání s posledním výzkumem na toto téma v říjnu loňského roku došlo k mírnému nárůstu podílu lidí, kteří považují svou rodinu za chudou. Zjištěné údaje se blíží k dosavadním nejvyšším hodnotám, naměřeným v letech 1999-2000 a v březnu 2011, které můžeme zpětně označit za spíše ojedinělé výkyvy v dlouhodobé relativní stabilitě odpovědí na zkoumanou otázku.

¹ Podle ČSÚ bylo v roce 2011 v ČR 9,8 % osob ohrožených příjmovou chudobou.

„Máte pocit, že jste chudá rodina?“

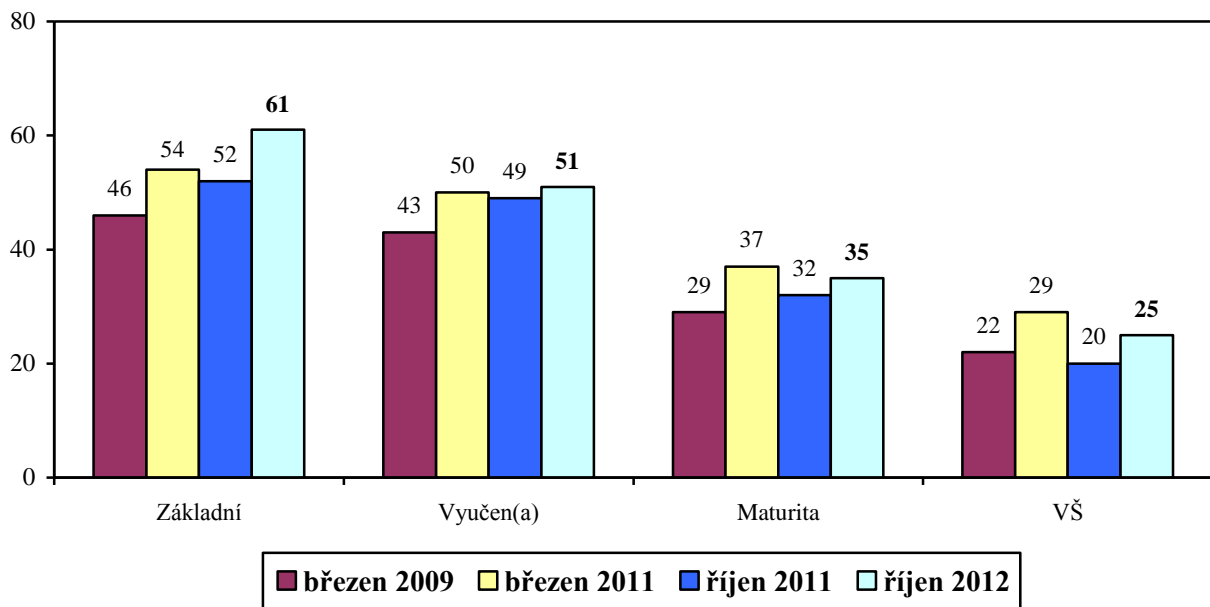

Pramen: STEM, Trendy 1993-2012

Svou rodinu jako „chudou“ častěji označují lidé se základním vzděláním nebo vyučením, důchodci a především nezaměstnaní. Pokud sledujeme, ve kterých skupinách obyvatel došlo k nejvýraznějším změnám v porovnání s loňským říjnem, zjišťujeme, že relativní nárůst podílu odpovědí, že jejich rodina je chudá, především u lidí se základním vzděláním a u nejmladší věkové skupiny (do 29 let).

„Máte pocit, že jste chudá rodina?“

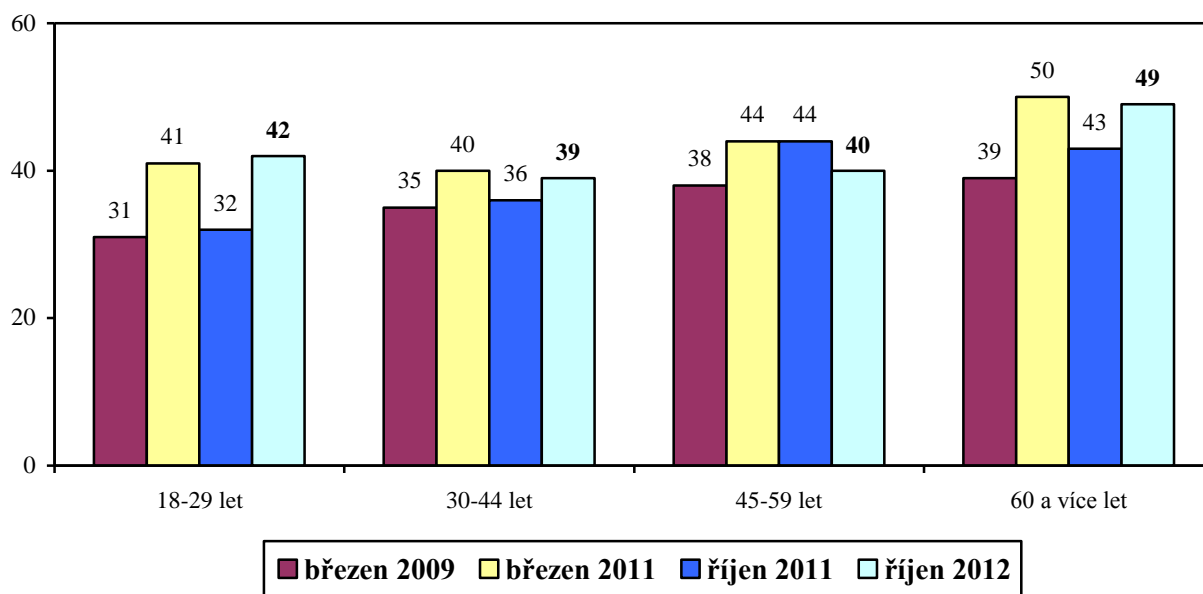
Podle vzdělání (podíl odpovědí „určitě ano“ + „spíše ano“ v %)

Pramen: STEM, Trendy 3/2009, 3/2011, 10/2011, 10/2012

„Máte pocit, že jste chudá rodina?“

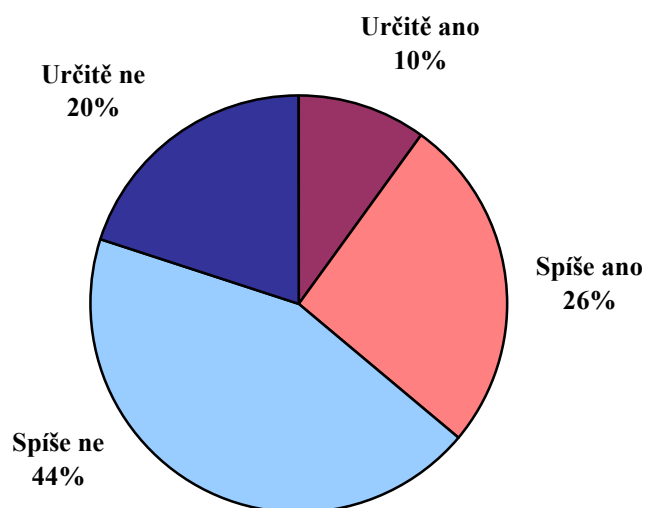
Podle věku (podíl odpovědí „určitě ano“ + „spíše ano“ v %)

Pramen: STEM, Trendy 3/2009, 3/2011, 10/2011, 10/2012

Z výsledků výzkumu dále vyplývá, že více než třetina českých rodin má v současné době finanční problémy. V porovnání s výzkumy provedenými v loňském a předloňském roce, vždy v říjnu, nedochází v této otázce prakticky k žádné změně.

„Má Vaše rodina v současné době finanční problémy?“

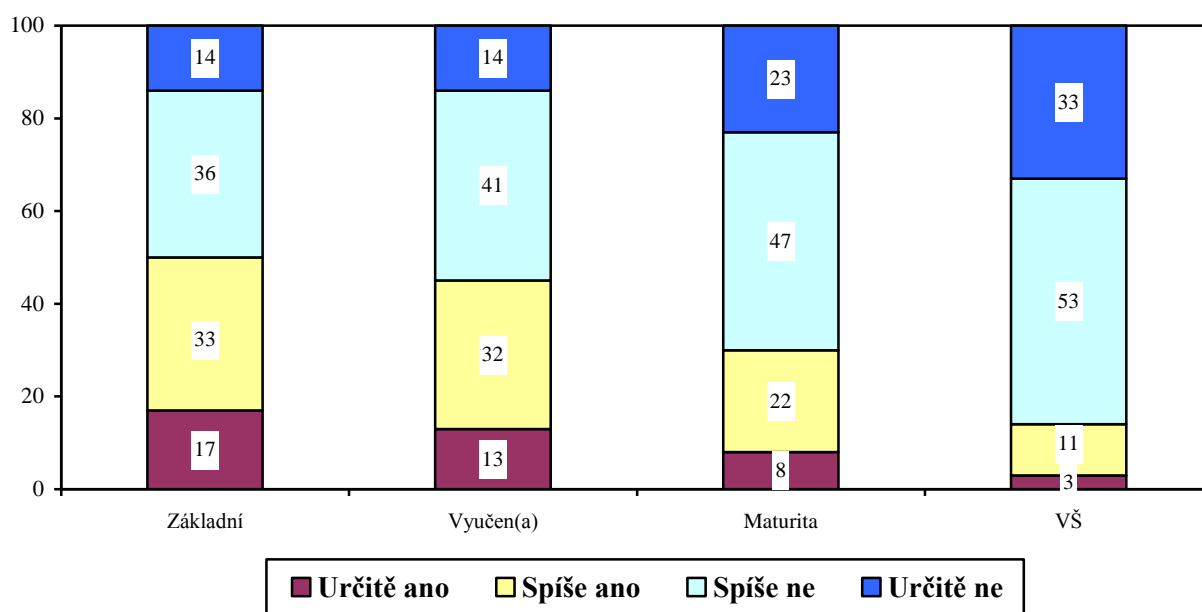

Pramen: STEM, Trendy 10/2012, 1061 respondentů starších 18 let

Sociodemograficky je tato otázka diferencována zčásti velmi podobně jako dotaz na pocit chudoby, zčásti však opačně. Podobná je diferenciacce podle vzdělání: častěji kladně odpovídají zejména lidé s nižším stupněm vzdělání. Opačně však působí věk. Častěji mají totiž finanční problémy lidé mladší než starší, pravděpodobně proto, že mají vyšší potřeby a nároky. (Rozdíly mezi věkovými skupinami ovšem nejsou tak markantní jako rozdíly podle vzdělání.)

„Má Vaše rodina v současné době finanční problémy?“

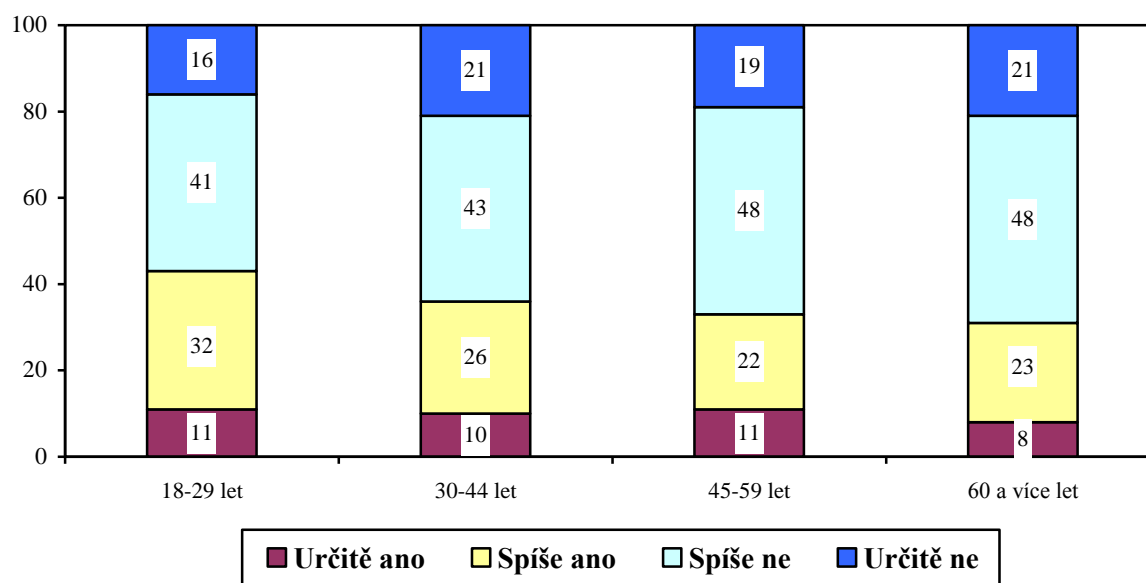
Podle vzdělání (v %)

Pramen: STEM, Trendy 10/2012, 1061 respondentů starších 18 let

„Má Vaše rodina v současné době finanční problémy?“

Podle věku (v %)

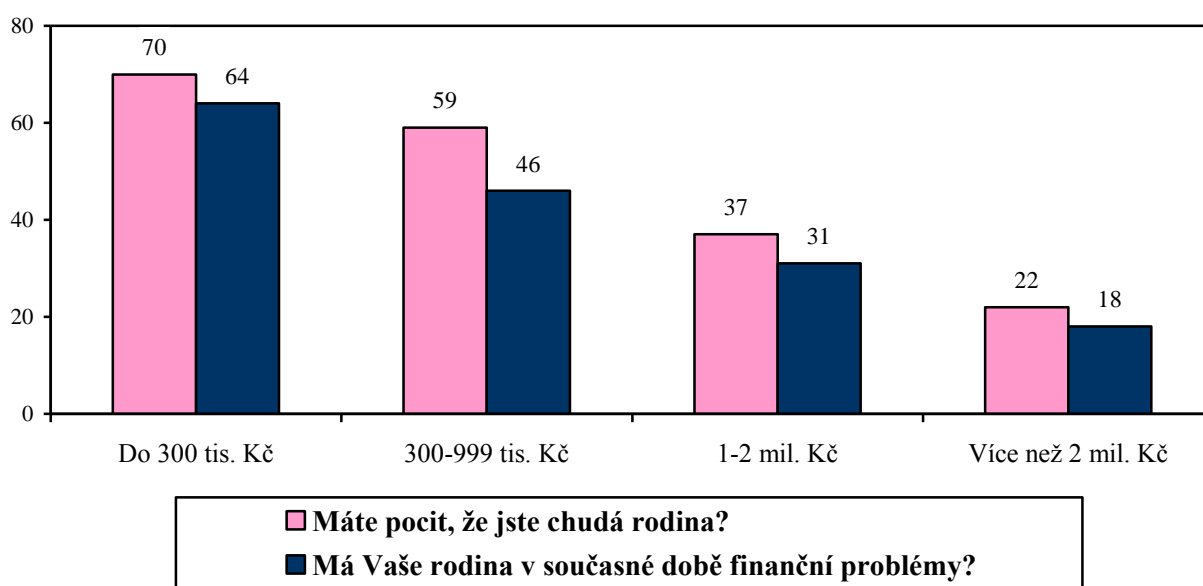

Pramen: STEM, Trendy 10/2012, 1061 respondentů starších 18 let

I přes rozdílnou věkovou diferenciaci však spolu oba ukazatele – jak pocit chudoby, tak přítomnost finančních problémů – úzce souvisí. Odvíjejí se totiž hlavně od toho, jaká je materiální a finanční situace domácnosti. Mezi lidmi z domácností, kde má majetek hodnotu do 300 tis. Kč, mají finanční problémy dva ze tří a 70% podíl se považuje za chudé. Mezi lidmi, jejichž majetek domácnosti přesahuje dvoumilionovou hodnotu, má finanční problémy i pocit chudoby jen asi pětina.

Pocit chudé rodiny a finanční problémy

Podle hodnoty majetku (podíly odpovědí „Určitě ano“+„Spíše ano“ v %)

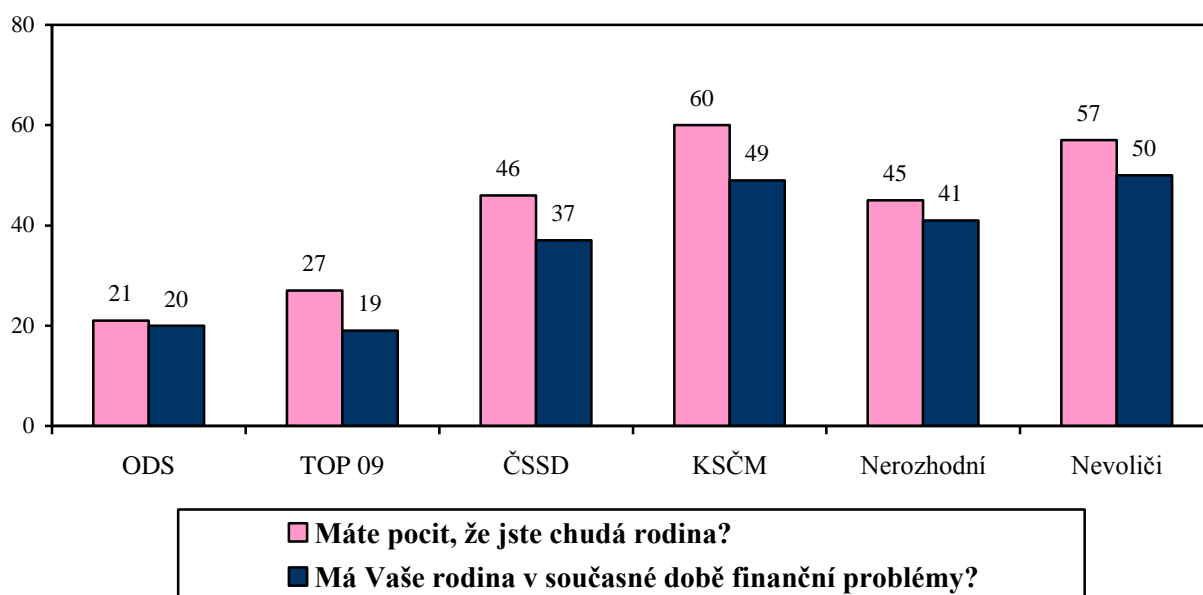

Pramen: STEM, Trendy 10/2012, 1061 respondentů starších 18 let

Poměrně výrazně se ve vnímání chudoby své rodiny a finančních problémů odlišují stoupenci různých politických stran. Mezi příznivci vládních pravicových stran jsou podíly těch, kdo se považují za chudé a mají finanční problémy, zřetelně menšinové a podprůměrné. Kolem průměru nebo lehce nad ním jsou sympatizanti ČSSD a podobně bychom mohli charakterizovat i ty, kteří nevědí, jakou stranu by volili. V případě stoupenců KSČM a také těch lidí, kteří by si nyní nevybrali žádnou stranu, výzkum zjišťuje jasně nadprůměrné podíly jak subjektivně vnímané chudoby a materiální deprivace, tak i finančních problémů.

Pocit chudé rodiny a finanční problémy

Podle stranických preferencí (podíly odpovědí „Určitě ano“+„Spíše ano“ v %)

Pramen: STEM, Trendy 10/2012, 1061 respondentů starších 18 let